

# Eindverslag participatie Entree Zoetermeer



**Opdrachtgever:** gemeente Zoetermeer

**Uitvoering:** Bureau Emma, Den Haag

**Datum:** 12 december 2024

# Inhoud

<b>Inleiding</b>	<b>3</b>
<b>Overzicht participatiemomenten</b>	<b>4</b>
<b>1. Herprogrammering</b>	<b>7</b>
1.1 Straatgesprekken	8
1.2 Bijeenkomsten voor ondernemers, nieuwe bewoners en woonontwikkelaars	13
<b>2. Openbare Ruimte</b>	<b>26</b>
2.1 Participatieproces	27
2.2 Reacties van deelnemers: de rode draden	28
<b>3. Abdissenbos</b>	<b>33</b>
3.1 Straatgesprekken Abdissenbos	33
3.2 Het participatieproces	33
3.3 Reacties van deelnemers	34
<b>4. Slotbijeenkomst</b>	<b>39</b>
<b>5. Reactie van gemeente</b>	<b>40</b>

# Inleiding

Zoetermeer werkt aan de nieuwe stadswijk Entree. Op 21 mei 2024 heeft het college van B&W een belangrijke stap gezet door drie procesvoorstellen goed te keuren voor de participatie rondom de gebiedsontwikkeling Entree. Er zijn toen duidelijke afspraken gemaakt over hoe bewoners en betrokkenen kunnen meedenken en meepraten. In het najaar van 2024 was het zo ver: er is op verschillende momenten en plekken geparticipeerd door verschillende doelgroepen. Dit verslag geeft een weergave van het proces en de opbrengsten.

## Onderwerp van participatie

Het Omgevingsprogramma Entree bouwt grotendeels voort op het (ontwerp-) Bestemmingsplan Entree Midden en onderliggende documenten zoals het Masterplan, Planuitwerkingskader (PUK) Entree en Inspiratieboek. Over deze documenten of de totstandkoming daarvan is eerder al uitgebreid met verschillende doelgroepen gesproken. Deze documenten en meer informatie hierover vind je op [www.entreezoetermeer.nl/tijdlijn](http://www.entreezoetermeer.nl/tijdlijn) en [www.zoetermeer.nl/entreezoetermeer](http://www.zoetermeer.nl/entreezoetermeer). Drie onderdelen zijn gewijzigd ten opzichte van de eerdere participatie in 2019 – die onderdelen zijn nu onderwerp van participatie geweest in deeltrajecten. Deze onderwerpen zijn:

- **Herprogrammering:** Het kantoorprogramma wordt fors verlaagd, er worden extra woningen toegevoegd boven op de eerder vastgestelde aantallen en er komt meer ruimte voor voorzieningen.
- **Aanpassingen in de openbare ruimte:** Bijvoorbeeld het schrappen van de ventwegen van de stadsstraat Afrikaweg om rekening te houden met het voorlopige advies van de commissie mer (milieueffectrapportage).
- **Invulling van een nieuw deelgebied:** Deelgebied West 8 (Abdissenbos) is toegevoegd aan de plannen waardoor het totaal aantal woningen en de voorzieningen in Entree ook is toegenomen.

Elk deeltraject kende verschillende participatiemomenten om meningen, suggesties, ervaringen en ideeën op te halen bij deelnemers: het ‘**consulterende**’ niveau van participatie. Hierbij is het doel om het draagvlak voor de meest recente plannen en ontwerpen te verkennen en de kwaliteit van het beleid en deze plannen te vergroten.

## Doelgroepen van participatie

Er zijn verschillende belanghebbenden: denk aan toekomstige bewoners en burens van Entree, ondernemers, zorgpartijen, projectontwikkelaars, woningcorporaties en belangenorganisaties. Niet elke doelgroep is even makkelijk te bereiken, of te enthousiasmeren om deel te nemen aan bijeenkomsten. Daarom maakten we gebruik van verschillende participatiemethoden waarbij we de wijk in zijn getrokken, om een zo divers mogelijke groep bewoners van Zoetermeer en het toekomstige Entreegebied te spreken. We stonden met een tosti-caravan in de winkelcentra van Meerzicht en Driemanspolder, spraken buurtbewoners rond het Abdissenbos, verzamelden audio-boodschappen van Zoetermeeders en maakten verschillende ‘doelgroepslenzen’ in Club Entree. De invulling van de participatiemomenten hebben we vooraf getoetst bij enkele betrokken buurtvertegenwoordigers.

## Eindverslag participatie

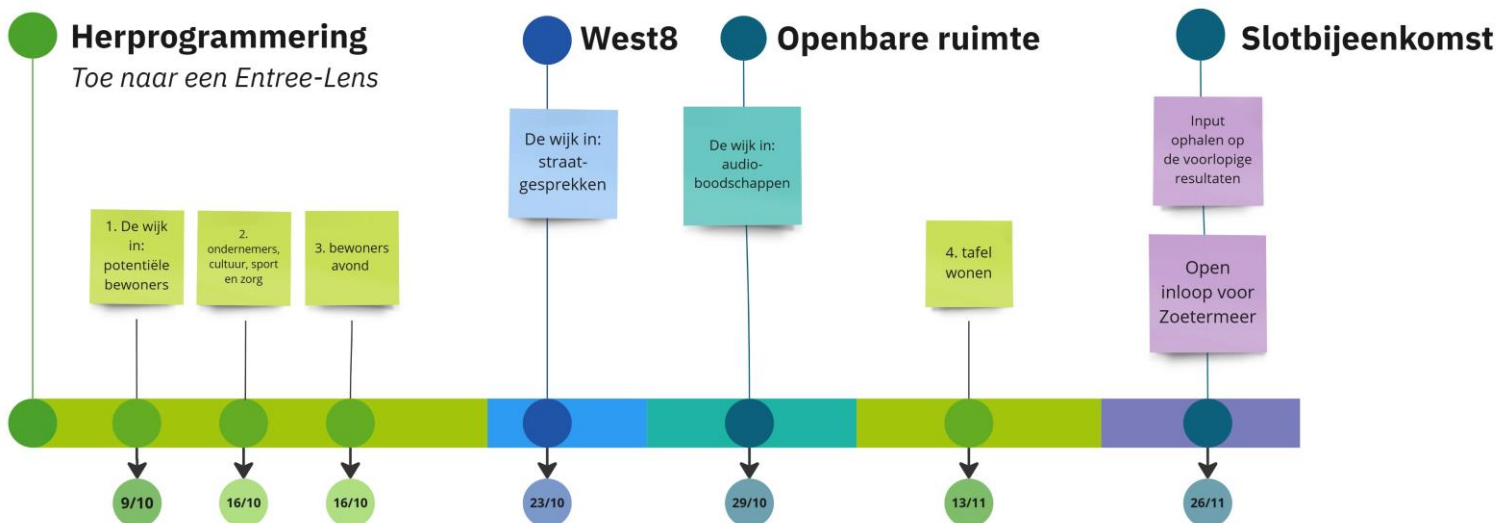
Om het proces transparant te houden, is na afloop dit eindverslag participatie gemaakt. Dit verslag bevat een uitleg van het participatieproces en een overzicht van opgehaalde

reacties. Ook bevat het een reactie van de gemeente. Een uitgebreide reactie, inclusief wat er wel en niet is meegenomen, is in het Omgevingsprogramma opgenomen. Het college van B&W (burgemeester en wethouders) stelt dit verslag vast en zorgt ervoor dat alle deelnemers het ontvangen. Daarnaast komt het eindverslag op de gemeentelijke website en de website van Entree, zodat iedereen kan zien hoe het participatieproces is verlopen.

# Overzicht participatiemomenten

## Overzicht participatie en communicatie

In twee maanden tijd zijn voor alle drie de deeltrajecten verschillende bijeenkomsten georganiseerd. Ook zijn we de wijk ingetrokken om met bewoners in gesprek te gaan. Tijdens een slotbijeenkomst konden alle Zoetermeeders zicht krijgen op de opgehaalde resultaten én aanvullingen doen op ideeën voor het Entree-gebied. Een overzicht van alle participatiemomenten is hierboven weergegeven.



Er is gekozen voor een mix van participatiemiddelen om verschillende doelgroepen te bereiken. We wilden op een laagdrempelige manier mensen betrekken door hen op te zoeken in de wijk. Zo spraken we tijdens straatgesprekken waarbij we tosti's uitdeelden bijvoorbeeld ook jongeren die we anders op bijeenkomsten niet hadden ontmoet. Belangrijk omdat zij over een aantal jaar woningzoekende zijn. Tijdens de verschillende bijeenkomsten, die de vorm hadden van werksessies, gingen we echt de diepte in. Tot slot informeerden we breed over alle deeltrajecten tijdens de slotbijeenkomst. In het procesvoorstel van de Openbare Ruimte staat dat er online participatie via Doe Mee.zoetermeer.nl zou plaatsvinden. We hebben er echter voor gekozen om hiervan af te wijken en persoonlijk contact te verkiezen boven online participatie. Dit zorgt ervoor dat de opbrengst rijker is, en we alle participanten op een genuanceerde manier hebben kunnen informeren over de deeltrajecten.

## Communicatie en uitnodigingen

Goede communicatie is belangrijk voor het succes van een participatieproces. Daarom hebben we gedurende dit participatietraject op verschillende momenten en via verschillende kanalen gecommuniceerd.

Op **1 oktober** is er naar alle omwonenden van het Entree-gebied in Driemanspolder en Meerzicht een brief gestuurd met daarin informatie over het aankomende participatieproces en een overzicht van de verschillende momenten om mee te praten. Een vergelijkbaar bericht is ook op de websites [www.entreezoetermeer.nl](http://www.entreezoetermeer.nl) en [www.zoetermeer.nl](http://www.zoetermeer.nl) geplaatst, in de Entree nieuwsbrief gedeeld, gemaïld naar betrokken buurtbewoners, klankbordgroep en gemeenteraad. Ook is de participatie aangekondigd op de sociale mediakanalen van Entree Zoetermeer (Instagram, Facebook en LinkedIn) en gemeente Zoetermeer (Facebook).

Alle onderdelen van dit participatietraject zijn vervolgens individueel aangekondigd via de sociale mediakanalen van Entree Zoetermeer (de straatgesprekken met de tosticaravan, de straatgesprekken in de Bossenbuurt, de straatgesprekken met audioboodschappen, de bijeenkomsten voor bewoners en ondernemers en de slotbijeenkomst). Altijd met een bericht een aantal dagen voor het moment én een bericht de dag voor het moment. Ook is telkens een terugkoppeling gegeven op de kanalen van Entree Zoetermeer.

Mensen zijn op verschillende manieren uitgenodigd voor de drie bijeenkomsten over de herprogrammering. De bijeenkomsten voor (nieuwe)bewoners en ondernemers zijn aangekondigd op de sociale mediakanalen. Ook tijdens de straatgesprekken op 9 oktober werden mensen geattendeerd op, en uitgenodigd voor, de bijeenkomst voor (nieuwe)bewoners. Voor de drie bijeenkomsten zijn ook per mail persoonlijke uitnodigingen verstuurd. Via de website [www.entreezoetermeer.nl](http://www.entreezoetermeer.nl) konden geïnteresseerden zich aanmelden.

De slotbijeenkomst is ook aangekondigd via de sociale mediakanalen met verschillende berichten. Daarnaast zijn mensen tijdens de straatgesprekken en bijeenkomsten uitgenodigd voor de slotbijeenkomst.

Op deze manier is geprobeerd een zo groot mogelijk en divers publiek te bereiken en zo veel mogelijk mensen in de omgeving op de hoogte te stellen van de kans om mee te praten: burens, toekomstige bewoners, ontwikkelaars en ondernemers in Entree.

## Algemene indruk participatieproces

In totaal dachten ruim 250 Zoetermeeders mee over Entree. In de verschillende deeltrajecten spraken we:

- **Herprogrammering:** 72 Zoetermeeders op straat, en 56 bewoners, 18 woonontwikkelaars en 16 ondernemers en zorgpartijen in Club Entree.
- **Openbare ruimte:** 50 Zoetermeeders op straat

ENTREE

Zoeken 

OVER ENTREE TUDLIJN AGENDA

[Home](#) > [AGENDA](#) > Eindbijeenkomst Entree!




Bijeenkomst

## Eindbijeenkomst Entree!

 dinsdag, 26 november 2024

 19:00 - 21:30

 Club ENTREE, Boerhaavelaan 33

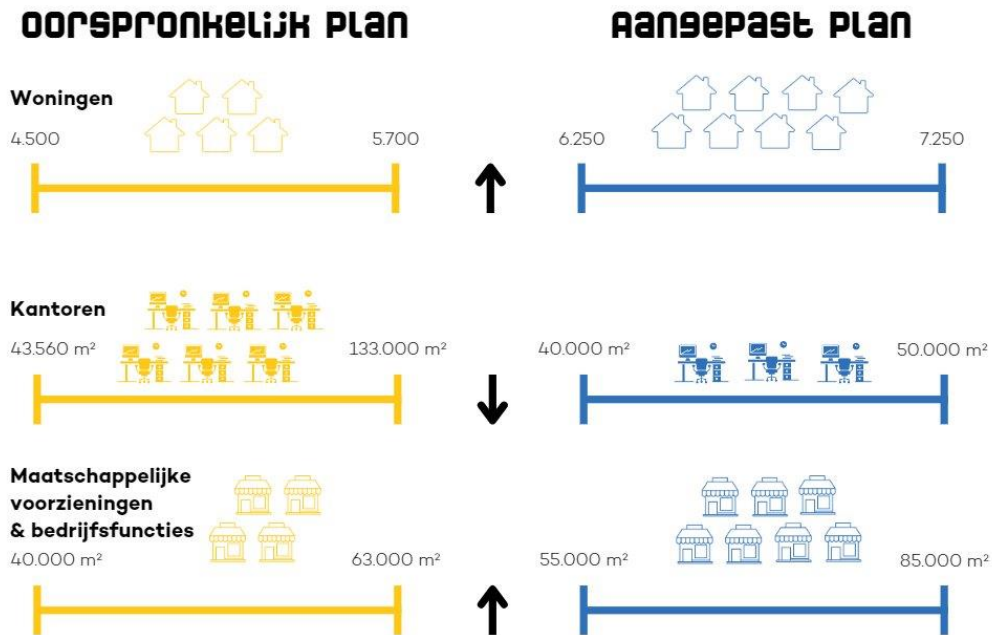
Meer informatie en/of aanmelden voor de bijeenkomst? [Klik hier.](#)

- **West 8:** ruim 40 Zoetermeeders op straat
- **Slotbijeenkomst:** 55 Zoetermeeders in Club Entree.

Over het algemeen waren participanten en vooral ook de gesproken jongeren positief over de aanstaande ontwikkelingen in Entree: men snapt dat er behoefte is aan meer woningen en is klaar voor een nieuw visitekaartje van Zoetermeer. Wel waren veel omwonenden kritisch over het tempo van de ontwikkeling van het gebied. Men is toe aan de volgende stap, na jaren (participeren over) planvorming. Relatief vaak vingen we het signaal op dat er meer vaart in mag komen: eerst maar eens zien. De lange aanloop van de start van de realisatie van Terra Nova werd daarbij vaak als voorbeeld genoemd.

# 1. Herprogrammering

De plannen voor het Entreegebied zijn recent aangescherpt in een herprogrammering, met nieuwe aantallen voor het aantal vierkante meters woningen en kantoren. Naar aanleiding van onderzoek, de veranderde kantoorbehoefte en de druk op de woningmarkt, is besloten om het aantal vierkante meters voor kantoren fors te verlagen en het aantal voor woningen te verhogen.



Gemeente Zoetermeer ging met bewoners, ondernemers en andere belangrijke partijen in gesprek om op deze nieuwe plannen te reflecteren en op te halen welke wensen en ideeën er zijn voor de invulling van het gebied, maar ook welke zorgen en mogelijke risico's mensen daarbij zien. Om te onderzoeken welke sentimenten er leven onder de verschillende betrokken partijen in Zoetermeer, zijn straatgesprekken gevoerd in verschillende wijken rondom Entree en bijeenkomsten georganiseerd op Club Entree. De participatieprocessen en de resultaten daarvan worden hieronder beschreven.

## 1.1 Straatgesprekken

### 1.1.1 Participatieproces

#### Straatgesprekken bij Vijverhoek en Meerzicht



Op woensdag 9 oktober 2024 gingen medewerkers van gemeente Zoetermeer (gebiedsteam Entree) en van bureau EMMA samen de straat op in Zoetermeer om met bewoners uit de naastgelegen wijken Meerzicht en Driemanspolder te praten over de ontwikkelingen en bouwplannen voor het Entreegebied. Eerst bij winkelcentrum de Vijverhoek en later bij winkelcentrum Meerzicht stonden zij met een tosticaravan paraat om mensen aan te spreken en te bevragen over de plannen voor de nieuwe wijk en hun eigen ideeën daarover, in ruil voor een verse tosti. Letterlijk: food for thought. Het was een laagdrempelige manier om met mensen in de wijken in gesprek te gaan.

Het doel van de straatgesprekken was om de bekendheid met de plannen voor Entree en de meningen over de herprogrammering te peilen onder omwonenden; met name de nieuwe 'bandbreedtes' van het aantal woningen en kantoren in het gebied. Door zelf de wijk in te gaan en mensen actief aan te spreken, bereikten we ook de mensen die waarschijnlijk niet naar de bewonersavond zouden komen.

Daarnaast was een belangrijk doel om de wensen voor woningen en gebiedsvoorzieningen in het Entree-gebied in kaart te brengen. In het Entree-gebied komen veel woningen voor starters, gezinnen en ouderen. Daarom werden deze doelgroepen ook zo veel mogelijk gericht aangesproken op de gesprekslocaties. Aan hen werd gevraagd wat zij belangrijk vinden aan woningen en welke voorzieningen volgens hen niet mogen ontbreken, als zij de nieuwe inwoners van Entree zouden zijn. Op gesprekskaartjes konden deze bewoners hun voorkeuren invullen en toelichten. In totaal zijn er 72 bewoners van Zoetermeer gesproken, verdeeld over de twee gesprekslocaties.



## 1.1.2 Reacties van participanten

### Plannen voor Entree & herprogrammering



De meeste van de gesproken bewoners waren op de hoogte van de plannen voor het Entree-gebied, uiteraard in wisselende mate van detail. Bij het winkelcentrum de Vijverhoek waren meer participanten op de hoogte van de plannen dan bij winkelcentrum Meerzicht. De fysieke afstand tot het Entree-gebied zal daarin mogelijk een rol hebben gespeeld; de Vijverhoek ligt direct langs het ontwikkelingsgebied en omwonenden zullen wellicht daarom meer over de plannen hebben meegekregen.

Maar, de plannen voor het gebied zijn recent aangescherpt in een herprogrammering, met nieuwe aantallen voor het aantal vierkante meters woningen en kantoren. Naar aanleiding van onderzoek, veranderde kantoorbehoefte en de druk op de woningmarkt, is besloten om het aantal vierkante meters voor kantoren fors te verlagen en het aantal voor woningen te verhogen. De gesproken Zoetermeeders waren vaak niet precies op de hoogte van deze verandering, maar konden zich wel vinden in de veranderingen, omdat zij aanvoelen dat er momenteel veel behoefte is aan geschikte en betaalbare woonruimte. Over het algemeen waren participanten en vooral ook de gesproken jongeren positief over de aanstaande ontwikkelingen. Wel waren veel omwonenden kritisch over de duur van de ontwikkeling van het gebied en mag er volgens hen wel meer vaart in komen. De lange aanloop van de start van de realisatie van Terra Nova werd daarbij vaak als voorbeeld genoemd.

## Wensen voor voorzieningen in Entree

Alle personen die gesproken zijn, in totaal 72, hebben een gesprekskaartje ingevuld over hun meningen en ideeën voor voorzieningen in het Entree-gebied (zie onderstaande afbeelding). Bij veel deelnemers sprak dit onderwerp tot de verbeelding en spraken zij graag over wat zij belangrijk zouden vinden in een woonomgeving.

De meest genoemde voorzieningen waren *planten en bomen* en de nabijheid van *winkels en supermarkt*. Dit werd door meer dan de helft van de personen aangevinkt. Ook in de toelichting werd hier nog vaak op geattendeerd; veel groen en een bereikbaar park zijn belangrijk voor dagelijkse wandelingen, het uitlaten van de hond, sporten en het

Welke voorzieningen mogen er niet missen in Entree?

- Kunst en cultuur
- Werken
- Vervoer en parkeren
- Horeca
- Planten en bomen
- iets anders:
- Zorg en welzijn
- School en opvang
- Winkels en supermarkt
- Sport en spel
- Recreëren

IK DENK MEE OVER  
**ENTREE!**

**ENTREE**  
HIER BEHOORT ZIJN TOEGANG

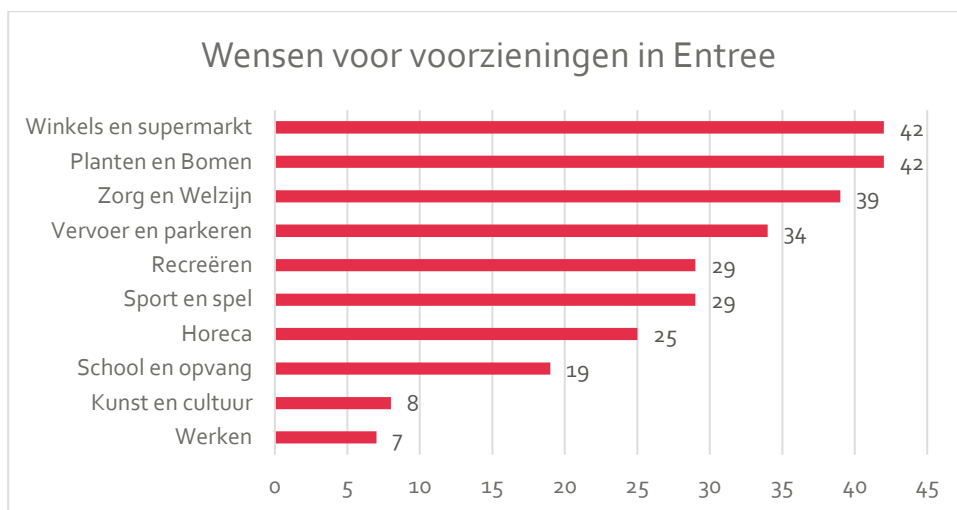
ontmoeten van anderen. De supermarkt en drogist op loopafstand werden ongeveer even vaak genoemd.

Vooral voor ouderen was de nabijheid van medische centra en apotheek belangrijk (39 keer aangevinkt), evenals een goede bereikbaarheid voor auto en openbaar vervoer (34 keer aangevinkt) en aansluiting met omliggende wijken. Tijdens de gesprekken kwam meermaals naar voren dat apotheken of drogisterijen te ver weg zijn en dat op veel plekken in de bestaande wijken de parkeerdruk te hoog is. Recreatie, o.a. in de vorm van *sport en spel* (29 keer) en *horeca* (25 keer), werd ook vaak aangevinkt op het kaartje of benoemd in de toelichting. Daarbij werd meerdere keren benoemd dat deze recreatievoorzieningen goed moeten worden afgestemd op de doelgroep. Bijvoorbeeld,

“Een huisarts is belangrijk met zo veel nieuwe bewoners. Recreatie, groen en sport genereren. Verbinding!”

“Graag een apotheek, huisarts, en bloedbank. Een parkje en genoeg parkplekken in de wijk”

volgens een persoon zijn er nu weinig recreatiemogelijkheden voor jongeren en een ander benadrukt de toegankelijkheid van voorzieningen voor ouderen of minder validen. De minste aandacht ging uit naar de aanwezigheid van *kunst en cultuur* en *werken*, deze werden respectievelijk 8 en 7 keer aangekruist.



### Wensen voor wonen in Entree

Een ruime helft van de gesproken personen, in totaal 42, vulde ook de kaartjes voor hun wensen of voorkeuren in voor woningen in Entree als zij daar nieuwe bewoner zouden worden. Deze vragen spraken de overige mensen dus minder aan; veel van hen hadden geen intentie om te verhuizen naar Entree en geen uitgesproken mening of voorkeuren wat betreft woningen die ze wilden achterlaten.

IK DENK MEE OVER  
**ENTREE!**

#### Wat is belangrijk voor een toekomstige woning?

Sociale huur

Huur tot 1150

Huur vanaf 1150

Koop tot 355.000

Koop vanaf 355.000

Studio

2 kamers

3 kamers

4 kamers of meer

Gezinswoning

Gedeelde ruimte

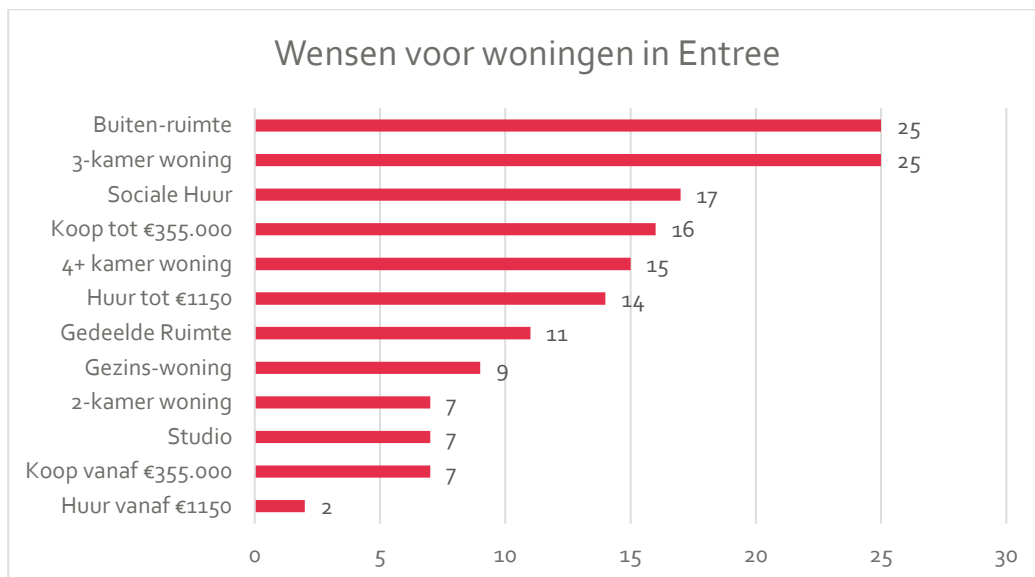
Buitenruimte

Iets anders:

Onder de 42 participanten ging de grootste voorkeur uit naar 3-kamer woningen en woningen met een buitenruimte (beiden 25 keer aangevinkt) in de vorm van balkon of tuin. Ook was er een duidelijke wens voor betaalbare woningruimte in de vorm van sociale huur (17 keer aangevinkt), huurwoning tot €1150,- per maand (14 keer aangevinkt) of een koopwoning tot €355.000 (16 keer aangevinkt). De behoefte aan betaalbare woningen voor starters en ouderen met een kleine beurs werd ook meermaals benadrukt in de toelichting. De duurdere woonopties werden minder vaak aangekruist en ook studio's werden niet vaak gekozen als voorkeursoptie (7 keer aangekruist). In 15 gevallen ging de voorkeur uit naar een 4 kamer woning en 9 keer naar een gezinswoning.

"Ik zou het leuk vinden om mensen te ontmoeten in een gedeelde ruimte"

11 participanten, zowel jong als oud, gaven aan interesse te hebben in een woning met gedeelde ruimtes. Deze ruimtes zouden gebruikt kunnen worden om andere bewoners te leren kennen, cursussen te volgen, spelletjes te spelen of "dingen te organiseren". Aan de andere kant benadrukten ook een aantal participanten de wens voor eigen voorzieningen, zoals een eigen parkeerplek of oplaadpaal voor elektrische auto's.



Voor de woningen waren er drie voorkeuren die het meest genoemd werden: betaalbaarheid, veiligheid en nabijheid van passende voorzieningen. Niet alleen benoemden participanten het belang van betaalbare woningen voor zichzelf, maar ook voor een zoon of dochter die nu moeite heeft om een woning te vinden. Ook veiligheid werd vaak genoemd, vaak in de context van “veilig oud worden” in eigen woning. Denk aan gelijkvloerse appartementen die toegankelijk zijn via een lift en openbaar vervoer verbindingen in de buurt. Daarnaast werd benoemd dat de woningen geschikt moeten zijn voor zowel ouderen als starters, met de juiste voorzieningen zoals speeltuinen en apotheken op loopafstand.

#### **Rode draden en aandachtspunten**

Vaak genoemd:

- Wens voor groen in de wijk: planten, bomen en parken voor wandelingen en recreatie
- Bereikbaarheid en toegankelijkheid: voldoende parkeerplekken, verbinding met andere wijken en openbare vervoersopties op loopafstand
- Passende voorzieningen: winkels en medische voorzieningen op loopafstand, voldoende recreatiemogelijkheden voor jong en oud. Vijverhoek is nu al erg druk.
- Betaalbare woningen – ook voor starters of ouderen met een kleinere beurs.
- Woningen waarin mensen ‘veilig oud’ kunnen worden. Zoals gelijkvloerse appartementen die goed bereikbaar zijn.

Aandachtspunten voor gemeente:

- Parkeerdruk wordt op diverse plekken in de bestaande wijken als zeer hoog ervaren, zoals rondom de Vijverhoek. Meerdere keren werd het idee geopperd om betaald parkeren of parkeervergunningen in te voeren in deze drukke gebieden of in de wijk
- De toegankelijkheid en nabijheid van medische faciliteiten, zoals huisartsen, apotheken en drogisterijen volgens participanten te ver. Vooral voor ouderen en minder validen.
- Werk aan een goede overgang tussen de wijken Meerzicht en Entree.

## 1.2 Bijeenkomsten voor ondernemers, nieuwe bewoners en woonontwikkelaars

### 1.2.1 Het participatieproces

Op 16 oktober en 13 november 2024 zijn bijeenkomsten georganiseerd in Club Entree, om met verschillende doelgroepen – die zich elk op een andere manier verhouden tot de ontwikkelingen in het gebied - in gesprek te gaan over de plannen en specifiek de herprogrammering voor Entree. In totaal zijn er drie bijeenkomsten georganiseerd: een voor ondernemers, een voor (nieuwe) bewoners en een voor woonontwikkelaars. Het doel van deze bijeenkomsten was om te onderzoeken wat verschillende doelgroepen nodig hebben of wenselijk vinden om in Entree te komen wonen, recreëren, werken, ondernemen of investeren. En wat daarbij hun wensen, zorgen, feedback en ideeën zijn rondom bestaande plannen. Daarnaast werden deelnemers ook gevraagd te reflecteren op de nieuwe ‘bandbreedtes’ in de herprogrammering; de aanpassing in het aantal vierkante meters voor kantoren, woningen en voorzieningen. Vervolgens werd met hen het gesprek aangegaan over wat dit voor hen zou betekenen in de wensen voor de ontwikkeling in Entree. Daarbij bekijkt elke doelgroep het gebied door een eigen ‘lens’.



Tijdens elke bijeenkomst werd er gewerkt met *inspiratieborden*. Op deze borden konden zij hun ideeën verzamelen, visualiseren, vertalen, clusteren of categoriseren. Ook werden er stickers geplakt op onderwerpen die de deelnemers het belangrijkste vonden. Elk thema had een eigen bord. Deze prikborden vormen een visueel overzicht en een tastbaar eindresultaat van elke bijeenkomst.

De resultaten uit deze borden zijn samengevoegd in de *Entreelens*, waarin wordt weergegeven wat voor deze doelgroepen de belangrijkste wensen, kansen en ervaren risico's zijn. Het resultaat is een *ondernemerslens*, *bewonerslens – wonen*, *bewonerslens – omgeving* en een *woonontwikkellens*. Deze verschillende lenzen zijn hieronder gepresenteerd en toegelicht.

### 1.2.2 Entreelens: ondernemers, sport & zorg

In Club Entree kwamen in totaal 16 ondernemers, vertegenwoordigers vanuit de zorg, sport, cultuur en een vertegenwoordiger van Netwerk Zoetermeer bij elkaar. Deze doelgroep keek naar Entree door de *ondernemerslens* en daarbij stond de vraag centraal: *Waar en hoe zien jullie kansen en risico's voor ondernemen, sport, zorg of maatschappelijke voorzieningen in het Entree-gebied?*



Op verschillende momenten zaten zij in verschillende samenstellingen met elkaar aan tafel. In deze gesprekken werd het combineren van functies (zoals de combinatie van horeca, cultuur, zorg en sport) en het creëren van goede ruimtes voor bewegen en ontmoeting vaak genoemd als mooie kansen voor Entree, waar voor een

deel ook nu al mee begonnen kan worden. Daarbij werd benadrukt dat het gebied vooral als 'samenhangend' ervaren moet worden voor nieuwe bewoners; er moet goed worden nagedacht over de onderlinge aanvulling en samenhang van voorzieningen in het gebied en er moet duidelijk gecommuniceerd worden naar nieuwe bewoners wat zij daarvan kunnen verwachten. Volgens de ondernemers is de ervaren samenhang een belangrijk speerpunt om sociale cohesie in de wijk te bevorderen. Met korte lijntjes en duidelijke (organisatie) structuren weten mensen elkaar sneller en beter te vinden.

Om lokale bedrijvigheid en organisaties te laten slagen, is het ook belangrijk dat Entree goed bereikbaar is voor ondernemers (o.a. voor klusbedrijven, aannemers, ZZP'ers en scale-ups) en bezoekers. Een levendige stadsstraat is een mooi streven, maar de doorstroom van verkeer moet wel mogelijk blijven. Daarnaast is het belangrijk dat de winkels, horeca en andere voorzieningen goed aansluiten op de (verwachte) populatie. Met een goed uitgedachte *plintenstrategie*, kan Entree een mooie aanvulling zijn op de voorzieningen in de binnenstad van Zoetermeer, die volgens sommige ondernemers (nog) niet van erg hoge kwaliteit is.

Het Entree-gebied moet op een organische manier aansluiten bij de omliggende wijken. Meerdere ondernemers benoemden de zorg, of het risico, dat er concurrentie zal ontstaan tussen ondernemingen in o.a. Meerzicht en nieuwe ondernemers. Het aanbod aan nieuwe buurtvoorzieningen afgestemd moeten worden op wat er al is in omliggende wijken. Dit geldt met name voor (kleine) ondernemers in de horeca-branchen.

Naast de tafelgesprekken, zijn er ook enkele individuele ondernemers gesproken. Ook voor hen was goede bereikbaarheid een prioriteit. Er zou namelijk ooit sprake geweest zijn van een autoluw gebied, maar daar zitten zij als ondernemers niet op te wachten. Ook waren er nog vragen over andere ontwikkelingen in het gebied en in de directe omgeving van het hotel en wat dat voor het hotel zou betekenen; welke andere voorzieningen worden gerealiseerd? Worden er woningen gebouwd? Een appartementencomplex direct naast het hotel leek hun geen goed idee. In hun ervaring kan de combinatie van wonen en horeca problemen (bijvoorbeeld overlast) opleveren. De combinatie van horeca en kantoren is dan meer gewenst.

Deze ondernemers zagen met de ontwikkeling van Entree ook mooie kansen om nieuwe dingen te proberen. Zoals nieuwe *landmarks* die de stad allure geven en slimme combinaties van functies in de hoogte. Bijvoorbeeld restaurants of sauna bovenop het hotel of het creëren van mooie pleinen en terrassen rondom het stationsgebied.

De *ondernemerslens*, zoals hieronder weergegeven, is een weergave van de (groeps-) gesprekken met de ondernemers. De thema's die hierop terug te zien zijn, komen voort uit die gesprekken. De afgebeelde cirkels bij deze thema's geven aan hoe vaak een onderwerp relatief naar voren kwam of bijval kreeg van andere ondernemers.

# De ondernemerslens

Vanaf het begin goed en integraal geregeld en gecommuniceerd

Weet wat je als toekomstige bewoner kan verwachten

Ervaren samenhang

Voorwaarden voor sociale cohesie

Overlegstructuren

## Ondernemingsmogelijkheden

Lokale kleinschaligheid

Openbare workplaces gekoppeld aan horeca en ontspanning

Gedeelde voorzieningen voor verschillende doelgroepen

Per woonblok veel voorzieningen

Aanvullend op Driemanspolder en Meerzicht, niet concurrerend



## Openbare ruimte

Verbinding tussen Driemanspolder en Meerzicht

Creëer pleinen

Langzaam verkeer niet alleen over Boerhaavelaan

Waar en hoe zien we kansen en risico's voor ondernemen, sport, zorg of maatschappelijke voorzieningen?

## School, sport en gezondheid

Een apotheek die ook dient als drogist

Kinderopvang bij scholen en sportverenigingen

Goed bereikbare, multifunctionele gezondheidscentra (met ophaalservice)

Richt scholen zo in dat ze horeca in de buurt stimuleren

Zorg voor toegang tot gezond eten

## Sociale cohesie

Openbare ruimtes voor ontmoeting

Combineren van functies (bijv. sport + kinderopvang)

Combineren van doelgroepen (bijv. starters + senioren)

Openbare sportmogelijkheden

Kinderopvang als breed maatschappelijke functie

Pleinen

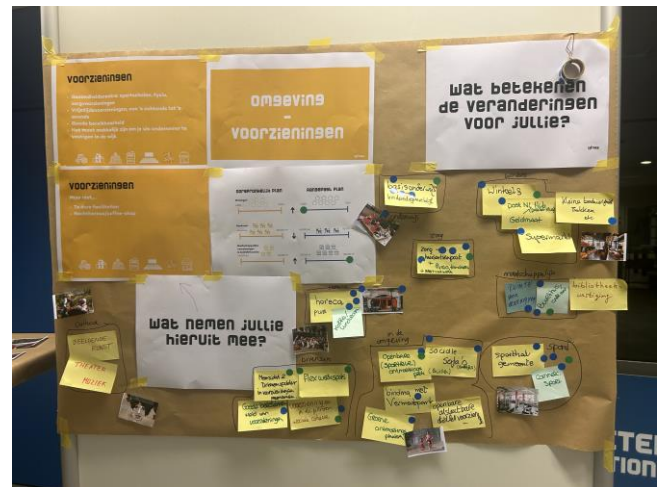
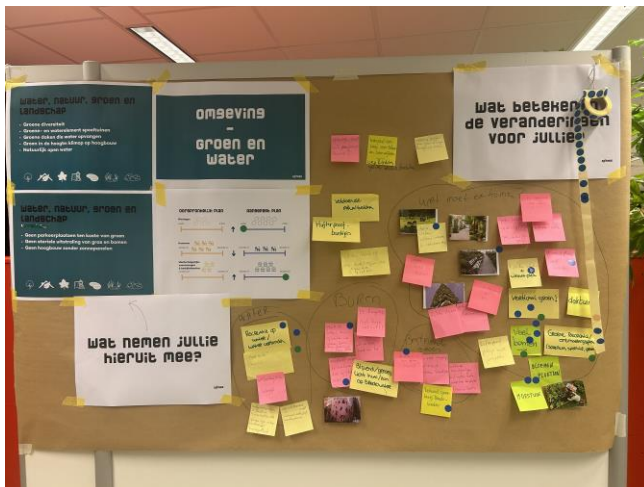
Culturele centra

### 1.2.3 Entreebewoners

Op 16 oktober werd ook een bijeenkomst voor bewoners georganiseerd in Club Entree. Na een plenaire introductie en toelichting op de herprogrammering door het projectteam van de gemeente, konden bewoners met elkaar in gesprek over hun wensen en ideeën voor het Entree-gebied. In totaal waren 56 bewoners uit Zoetermeer en twee raadsleden aanwezig.

Deze doelgroep keek naar Entree door de *bewonerslens* en daarbij stond de vraag centraal: *Wat maakt van Entree een aantrekkelijk gebied om te komen wonen? Welke wensen en voorkeuren zijn er voor woningen en voorzieningen?*

Vervolgens deelde de groep zich op in tweeën: een deel ging aan de slag met het thema *wonen*, de andere groep met het thema *omgeving*. Vervolgens kozen deelnemers een sub-thema om te bespreken met elkaar. Het thema *wonen* was opgedeeld in sub-thema's *starters*, *senioren* en *overig*. Het thema *omgeving* was opgedeeld in sub-thema's *voorzieningen*, *groen en water*, en *verkeer en geluid*. Deze zes thema's waren gebaseerd op het Entree Inspiratieboek, dat tevens het resultaat was uit eerdere participatieprocessen in 2019. Voor elk thema was er een *inspiratiebord* waarop deelnemers hun ideeën konden uitschrijven en clusteren. Op het inspiratiebord hing een samenvatting van de input vanuit het Inspiratieboek op dat thema en de nieuwe bandbreedtes. In meerdere rondes konden deelnemers reageren op elkaars ideeën. Ook konden de deelnemers door middel van stickers bij elk bord aangeven wat ze het meest belangrijk vonden. Bij elk inspiratiebord stond een begeleider om het thema te introduceren, het gesprek te begeleiden en de deelnemers te vragen hun reactie op te schrijven en op het prikbord te hangen.



Dit leverde twee *bewonerslensen* op, gebaseerd op de twee hoofdthema's; een visuele weergave van de wensen voor woningen en voorzieningen in het gebied. Deze zijn hieronder weergegeven. De onderwerpen of thema's die daarop te zien zijn, zijn het resultaat van de groepsgesprekken. De cirkels bij die onderwerpen geven aan hoe vaak deze (relatief) ter sprake kwamen of werden onderstreept door andere deelnemers.



# De bewonerslens - wonen

## Buitenruimte

Speelgelegenheden	Daktuin
Mogelijkheid tot ontmoeting	Bereikbaar groen
Balkonnen	Leefbaarheid
Aantrekkelijke en sociale buitenruimtes	
Veel groen ivm luchtkwaliteit	

## Duurzaamheid

Geen aansluiting op warmtenet met monopolie	Woningen waar je in kan groeien
Duurzame woningen	Levensloopbestendig
Uitdaging op duurzaamheid: energie en warmte positief	

## Voorzieningen/faciliteiten

Supermarkt	Welzijn tegen eenzaamheid	Horeca
OV	Buurtinitiatief/wijkcentrum	Bibliotheek
Sporten	Parkeergelegenheid	
Zorgvoorzieningen	Gezondheidscentrum	
Ruimte voor scootmobiel	Opladen e-bikes	

## Gezamenlijk wonen

Alternatieve vormen van wonen als groepswonen	Gemeenschappelijke ruimtes
Gedeelde voorzieningen	Welzijn tegen eenzaamheid
Knarrenhof realiseren	Voorbeelden: Pander Den Haag/bejaardenhuis 2.0 Oss
Gedeelde wasruimtes	



Wat vinden wij als toekomstige buren en bewoners belangrijk op het gebied van wonen?

## Financiën

Betaalbare woningen voor middeninkomens	Geen aansluiting op warmtenet met monopolie leverancier
Bereikbare koopappartementen en eengezinswoningen	Liever ruimte voor woningen, ipv luxe voorzieningen (bijv. bioscoop in gezamenlijke ruimte) en hogere servicekosten

## De woning van het individu

Privacy	Mogelijkheid om thuis te werken
woningen waar je in kan groeien	Minimaal 2-3 kamers
minimaal 70 m2 met flexibele indeling voor senioren	Balkonnen
	Vloerverwarming
50 - 60 m2 minimum per stel voor starters	Levensloopbestendig
idee: een klein appartement op schaal visualiseren in Club Etree (voor inzicht nieuwe bewoners)	

## Woondiversiteit

Woongelegenheden voor (een aantal) studenten	Afwisseling goedkoop - duur
Woningen waar je in kan groeien	Bereikbare koopwoningen
Woningen voor mensen met zorgbehoefte	Senioren en starters mixen
Mix en afwisseling hoog-laagbouw	Mix van huur- en koopwoningen

# Onze bewonerslens - omgeving

## Infrastructuur, verkeer en parkeren

Meer parkeervoorzieningen	Toegankelijke en veilige fietspaden	Parkeervergunningen in Meerzicht en Driemanspolder
Toegankelijkheid van station	extreme parkeerdruk	Waternverbinding
Makkelijk Zoetermeer in en uit	Geen sluipverkeer binnenwater	Geen intercity station
Gezonde fietsroutes	Veel bouwverkeer?	goede verbinding met het centrum

## Afrikaweg

Onvoldoende OV capaciteit	Te hoge parkeerdruk
Echte verbinding tussen oost en west	Geluidsdruk
Veilige fiets / voetgangers oversteekplaats	



Wat vinden wij als toekomstige burens en bewoners belangrijk voor de omgeving?

## Groen en water

	Honden uitlaatplek	
Schoon stromend water	Openbaar groen	
(groene) ontmoetingsplaatsen	Verticaal groen	
Bestaand groen behouden	Mooie bomen behouden	
Binnentuinen	Recreatie op water (kano's)	Waterberging
Moestuin	Bloemenpluktuin	
Hondenveldje	Daktuin	Speelplaatsen
Ontmoeting dieren - kinderen	Natuureducatie	

## Leefkwaliteit

Woongenot	Betere handhaving geluidsnormen en geluidsoverlast	
Verkeersveiligheid	Fijnstof & stikstof	Waterberging/ opvang regenwater
Goede luchtkwaliteit	Genoeg lichtinval	Effecten van schaduwen van hoge gebouwen

## Voorzieningen

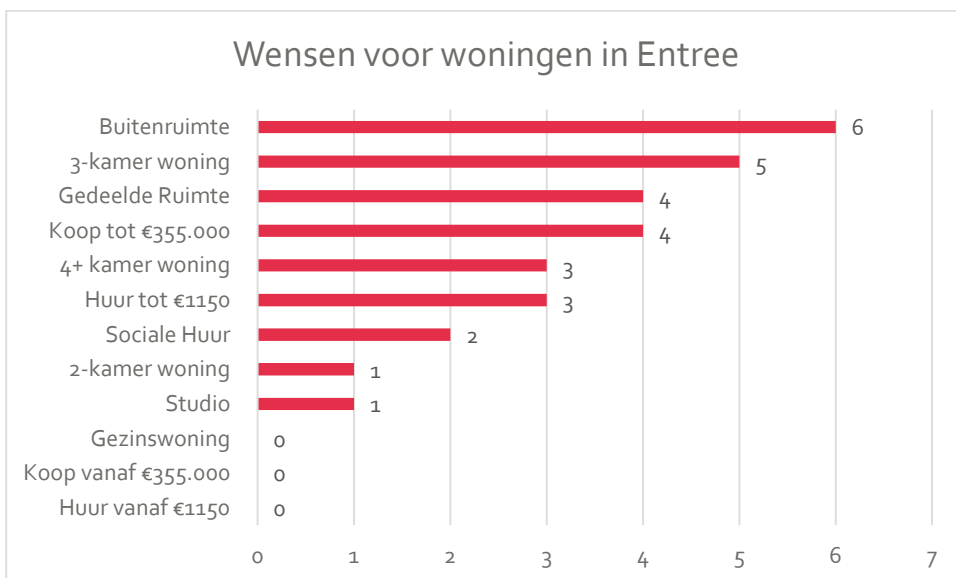
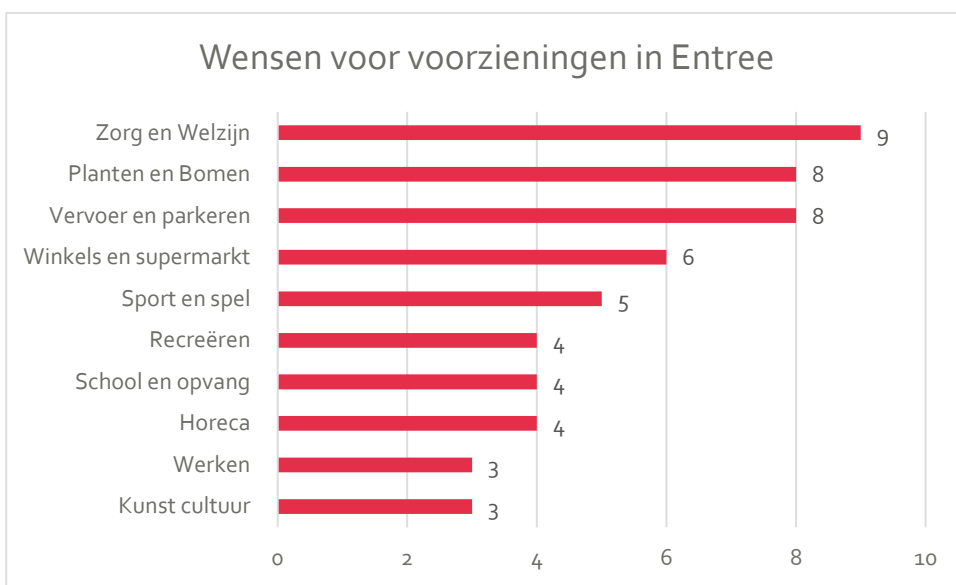
Winkels	Horeca	Voorzieningen in de plinten	Openbare (sportieve) ontmoetingsplek
Koffie/lunchroom	Kleine bedrijvigheid	Supermarkten	
Maatschappelijke voorzieningen	Ruimte voor vereniging	Buurthuis	
Postkantoor/pakketpunt	Sociale sofas	Openbare toiletten	
Sportmogelijkheid (sporthal gemeente of commercieel)	Theater, muziek en beeldende kunst	Bibliotheek	
Bereikbare zorg	Basisonderwijs	Kinderdagverblijf	

## Omliggende wijken

Mooie zijkanten voor de burens, bijv. mooie bomen langs flats	Ontwikkel niet met de rug naar de burens toe
Blijvend/genoeg lichtinval op Bredewater	Verbinding tussen wijken
Afrikaweg als barrière	Effect van extra inwoners op de andere wijken?

## Ansichtkaartjes

Net als bij de straatgesprekken, konden ook de bezoekers van de bewonersavond een ansichtkaartje invullen met daarop hun wensen en ideeën voor wonen in het Entree-gebied. Er zijn 11 kaartjes ingevuld over gewenste voorzieningen in het Entree-gebied en 8 kaartjes over wensen voor toekomstige woningen. Op deze gesprekskaartjes konden deelnemers hun voorkeuren voor voorzieningen en type woningen aankruisen.



## 1.2.4 Entreelens: woonontwikkeling

Op 13 november 2024 is er in Club Entree een bijeenkomst georganiseerd voor een brede groep van woonontwikkelaars. Het doel van deze bijeenkomst was om met hen in gesprek te gaan over de ontwikkeling van Entree en specifiek over de herprogrammering. Eerder werden er al bijeenkomsten georganiseerd met ondernemers en bewoners. Het doel van deze bijeenkomsten is om te onderzoeken wat verschillende doelgroepen nodig hebben of wenselijk vinden om in Entree te komen wonen, recreëren, werken, ondernemen of investeren. En wat daarbij hun wensen, zorgen, feedback en ideeën zijn rondom bestaande plannen. Daarnaast werden deelnemers ook gevraagd te reflecteren op de nieuwe 'bandbreedtes' in de herprogrammering; de aanpassing in het aantal vierkante meters voor kantoren, woningen en voorzieningen. Vervolgens werd met hen het gesprek aangegaan over wat dit voor hen zou betekenen in de wensen voor de ontwikkeling in Entree. Daarbij bekijkt elke groep het gebied door een eigen 'lens'.



Tijdens deze bijeenkomst met woonontwikkelaars werd er, net als tijdens de andere bijeenkomsten, gewerkt met *inspiratieborden*. Op deze borden werden ideeën, kansen,

risico's en aandachtspunten verzameld. De vraag die tijdens de bijeenkomst met woonontwikkelaars centraal stond was 'Wat heb je nodig om aan de slag te gaan in Entree?'

Het resultaat van het inspiratiebord en alle bijvangst die is opgehaald tijdens de bijeenkomst is samengevoegd in de *Entreelens* van de woonontwikkelaars. Deze lens wordt hieronder gepresenteerd en toegelicht.

### **Entreelens: woonontwikkelaars**

In Club Entree kwamen in totaal 18 woonontwikkelaars bij elkaar, bestaande uit: grondeigenaren, makelaars, beleggers, investeerders, vrijwilligers van stichting JongSenioren, woningcorporaties, ontwikkelaars en een vertegenwoordiger van Divorce Housing/Young Housing. Deze doelgroep keek door hun eigen *Woonlens* naar het Entreegebied.


De participanten gingen in kleine groepjes in gesprek over hun verwachtingen voor Entree. We brachten de kansen en risico's in kaart die zij zagen en verzamelden reflecties op het programma en woonbibliotheek. Ook werd er besproken wat de aanwezigen nodig hebben om in het gebied aan de slag te gaan.



Er werd over het algemeen positief gereageerd op het woonprogramma. Een onderdeel dat de aanwezigen missen in het programma zijn woningen tussen de 60 en 70 vierkante meter. Woningen van dit formaat vinden zij erg geschikt voor 3-kamer appartementen in de midden huur. Een tweede punt van reflectie op het programma is dat het belangrijk gevonden wordt dat er (deels) flexibel omgegaan kan worden met het woonprogramma. Aanwezigen vinden dat er gedurende de ontwikkeling van het gebied steeds opnieuw moet worden gekeken naar waar de behoeftes en kansen liggen en welke concepten er wel of niet werken zodat er bijgestuurd kan worden waar nodig.

Tegelijkertijd werd er ook aangegeven dat er behoefte is aan duidelijke kaders waarbinnen ontwikkelaars en initiatiefnemers aan de slag kunnen in het gebied. Er werd benadrukt dat deze kaders en afspraken voor langere tijd moeten zijn en dus niet om de paar jaar politiek afhankelijk, zodat men weet waar men aan toe is op de lange termijn. Er is veel behoefte aan duidelijke kaders die door zowel de politiek als de markt langdurig gedragen worden. Een andere behoefte die werd benoemd is een gedeelde visie tussen stakeholders. Hiervoor moet er gezocht worden naar een gemeenschappelijke deler. Dit is

belangrijk om de ontwikkeling van het gebied soepel te laten verlopen en geen onnodige vertraging op te lopen.



"Leg een deel van de programmering vast, maar houd ook ruimte voor flexibiliteit. Zo kunnen we bijsturen waar nodig en inspelen op actuele behoeftes."

**IK DENK MEE OVER**  
**ENTREE!**

Meerdere aanwezigen zagen kansen om van Entree een levendige en unieke wijk te maken. Een 'funky woonwijk' werd genoemd. Levendig door ervoor te zorgen dat er een bruisend buitenleven is en er voldoende ruimte is om elkaar op te zoeken en tegen te komen. Uniek door digitale ontwikkelingen toe te passen zoals het kunnen reserveren van gedeelde ruimtes of een parkeerplek met een app. Een goed ontwikkelde digitale infrastructuur kan ook ingezet worden voor het bevorderen van sociale cohesie en het monitoren van allerlei (gebouw gebonden) data. Het vanaf het begin bouwen aan sociale cohesie werd als belangrijk aandachtspunt gezien om anonimiteit en vereenzaming tegen te gaan. Suggestie werd gedaan om vanuit de tijdelijke programmering en placemaking in het gebied hier al mee te starten en een goede basis te leggen. En op zoek te gaan naar meer ambassadeurs en mensen die aan de community willen bouwen.

Ook werd het creëren van een diverse wijk die aantrekkelijk is voor jong en oud als kans gezien. Zo werd er geopperd om op de korte termijn op kleinere betaalbare woningen te focussen waar jongeren en starters hun start op de woningmarkt kunnen maken en waar senioren naar toe door kunnen stromen. Belangrijk hierbij is dat de nieuwe woningen levensloopbestendig zijn. Mensen moeten er bij wijze van spreken 'van wieg tot graf' in kunnen wonen werd er gezegd. Ook hier werd de behoefte aan flexibiliteit benoemd. Kleinere woningen moeten op termijn relatief gemakkelijk samengevoegd kunnen worden, als de markt daarom vraagt.

Een laatste thema dat werd aangesneden is de plek voor ontmoeting. Entree is "een groot stukje Nederland" en brengt veel kansen met zich mee door schaalvoordelen. Dit kan benut worden om veel ruimte te creëren voor ontmoeting, gedeelde voorzieningen en buitenactiviteiten. Voorbeelden die werden genoemd zijn de hardlooproute/beweegroute die al aanwezig is in de omliggende wijken en door Entree loopt, een koffiekiosk op straat

en een fietsroute die ook door Entree loopt. Er werd opgeroepen om ook placemaking in te zetten om de ontmoeting tussen nieuwe bewoners te stimuleren.

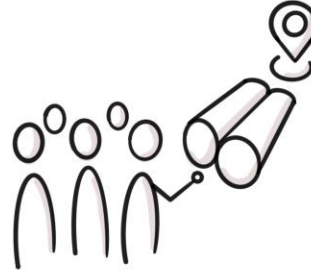
De aanwezigen zagen ook een paar risico's. Met name het parkeervraagstuk zal uitdagend worden. Bouw daarbij naar behoefte en houd er rekening mee dat het haalbaar is voor de investeerders en betaalbaar voor de bewoners. Daarnaast werd benoemd dat ervoor gewaakt moet worden dat een digitale infrastructuur het stimuleren van een levendige wijk waar men elkaar opzoekt niet in de weg staat. Digitale ontwikkelingen kunnen de sociale cohesie bevorderen, maar ook juist in de weg staan. Een enkeling vindt dat het nu nog ontbreekt aan een gedeelde visie in de plannen.

# Woonlens

## Kansen



## Wat heb je nodig om aan de slag te gaan in Entree?



## Wat is er nodig?



## Risico's



## Reflecties op programma





### Slotbijeenkomst

De tafel: 'Ontwikkeling Entree' op de slotbijeenkomst werd druk bezocht door bezoekers. De meeste bezoekers konden zich vinden in de verschillende lenzen en herkenden wat er eerder door mede-Zoetermeeders is opgeschreven. In de aanvullingen en reacties die bezoekers gaven op de plannen en opbrengsten stond *ontmoeting* centraal. Veel bezoekers gaven aan het belangrijk te vinden dat er veel aandacht komt voor gezelligheid, ontmoeting en levendigheid in Entree voor alle doelgroepen (van kind tot senioren) en ook voor de mensen die buiten Entree wonen. Daarbij ook de oproep om daarbij nu al te beginnen in de vorm van placemaking. Zo werd er net als tijdens eerdere participatiemomenten geopperd om voldoende speelgelegenheid, sport gelegenheid en groen (niet alleen kleine stukjes) om in te recreëren te realiseren. Ideeën die achtergelaten werden zijn: een café, buurthuis met activiteiten, een bibliotheek met leerruimte, een theater en voor iedere seniorenwoning een "klaverjasbalkon". Verder gaven bezoekers aan dat ze graag een mix van bewoners in het gebied zien en dat er doorstroming gestimuleerd moet worden. Er was veel interesse van woningzoekenden in het gebied. Ondernemers gaven aan dat het belangrijk is om het gebied qua ondernemingen goed aan te laten sluiten op Meerzicht en Vijverhoek, maar ook aanvulling te zoeken op winkels en horeca die niet aanwezig zijn in de Dorpstraat en in het Stadshart. Op de ingevulde ansichtkaartjes 'voorzieningen' werd 'vervoer en parkeren' en 'planten en bomen' door iedereen aangekruist. Bezoekers die het ansichtkaartje 'woningen' invulden, gaven aan betaalbare woningen te willen; sociale huur, middenhuur en koop tot 355.000, met 2 of 3 kamers. Ook werd expliciet gevraagd om voldoende sociale koopwoningen op te nemen en niet alleen sociale/goedkope huur.



## 2. Openbare Ruimte

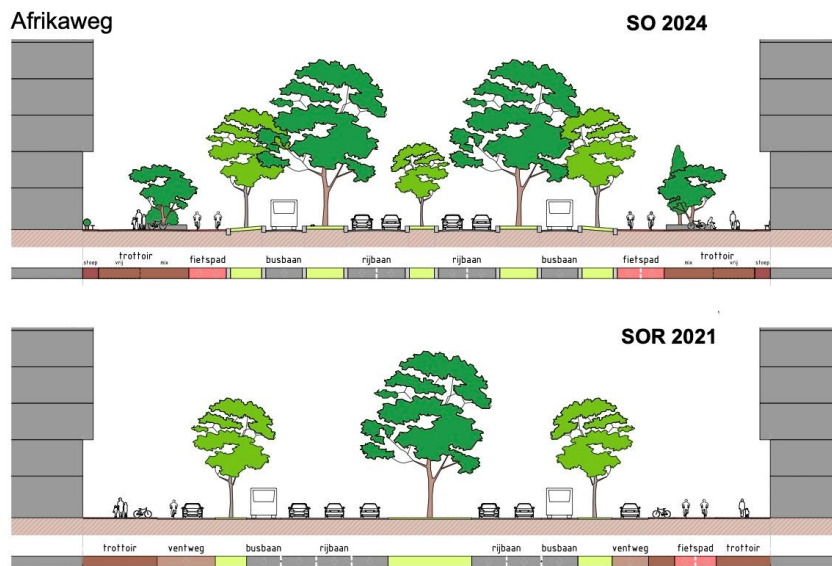
De nieuwe woningen, werkplekken en voorzieningen in het Entreegebied zullen zorgen voor meer mensen en meer verkeer. Daarom is het belangrijk om bij de inrichting van Entree te zorgen dat het gebied goed bereikbaar blijft en het verkeer er makkelijk doorheen stroomt.

In 2022 heeft al een participatietraject plaatsgevonden over het ontwerp openbare ruimte. De reacties hierop waren mede aanleiding voor heroverwegen van de uitgangspunten van het ontwerp openbare ruimte. Een van de grotere aandachtspunten, o.a. vanuit Commissie mer (milieueffectrapportage), was de aanwezigheid van rijstroken op de Afrikaweg in de vorm van ventwegen. Een andere aanleiding voor het heroverwegen van die uitgangspunten is de wens om meer kostenbewust te ontwerpen. Door delen van de bestaande openbare ruimte in te passen in de nieuwe plannen kan een voordeel worden behaald ten opzichte van de situatie waarin wegen volledig opnieuw worden ingericht.

Het gevolg van het heroverwegen van uitgangspunten voor het ontwerp openbare ruimte is dat het nieuwe ontwerp op delen gaat afwijken van het door de raad vastgesteld Schetsontwerp Openbare Ruimte (SOR). In hoofdlijnen zijn die afwijkingen onder te verdelen in een aantal thema's:

1. Vervallen van de ventwegen Afrikaweg
2. Wijzigen situering van oppervlaktewater
3. Aanpassen van verkeerskundige structuren van kruispunten en doorgaande wegen.

Omdat het ontwerp van de openbare ruimte hierdoor zal wijzigen, is over deze onderwerpen geparticipeerd.



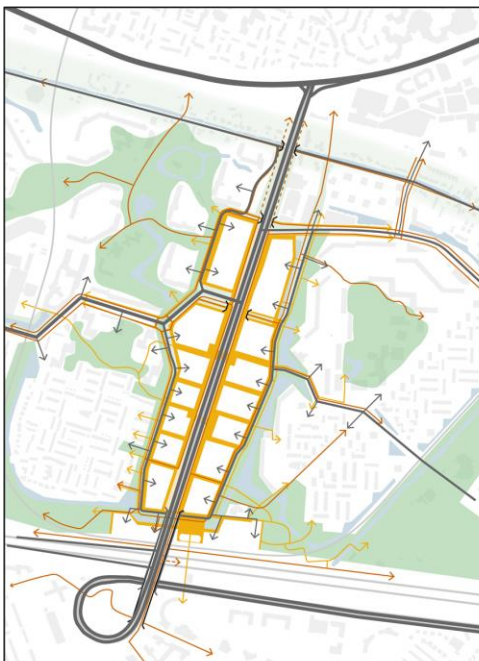
Figuur 1:  
Doorsnede van de Afrikaweg volgens (boven) Schetsontwerp 2024 en (onder) Schetsontwerp Openbare Ruimte 2021

## 2.1 Participatieproces

Op 29 oktober 2024 hebben medewerkers van gemeente Zoetermeer (gebiedsteam Entree) en van bureau EMMA straatgesprekken gevoerd bij winkelcentrum Meerzicht en winkelcentrum Vijverhoek (Driemanspolder). Daar vroegen zij inwoners naar hun kennis van de plannen voor het Entreegebied en informeerden zij hen eventueel over de aanstaande ontwikkelingen in het gebied, met behulp van de schetsontwerpen en kaarten van Entree.



Aan bewoners werd gevraagd wat zij van de plannen vonden en welke boodschap zij zouden willen meegeven aan de gemeente. Deze boodschappen konden ze achterlaten door middel van een audiobericht (een spraakopname) of een geschreven boodschap, al dan niet op een whiteboard. In totaal hebben ongeveer 40 personen een audiobericht achtergelaten, nog een tiental anderen hebben een geschreven boodschap voor de gemeente genoteerd. De meeste reacties gingen over de plannen voor de openbare ruimte, maar er werden ook reacties gegeven op andere aspecten van Entree zoals wonen en voorzieningen.



Afbeelding 2: nieuw (links, 2024) en oud (rechts, 2021) verkeersontwerp

## 2.2 Reacties van deelnemers: de rode draden

Ruim 40 personen hebben een audiobericht achtergelaten voor de gemeente in reactie op de plannen voor Entree en de inrichting van de nieuwe Afrikaweg. Deze spraakberichten van ongeveer een minuut bevatten adviezen en tips aan de gemeente, of juist zorgen rondom een bepaald thema. De audioberichten zijn grofweg op te delen in zeven thema's. Hieronder zijn een aantal spraakberichten per thema terug te luisteren. Ook waren er een aantal deelnemers die liever geen spraakbericht achterlieten. Wel wilden zij de gemeente een bericht meegeven of een vraag stellen. Ook hun reacties zijn hieronder vermeld.



### 1. Reactie op plan Afrikaweg & OV

Veel mensen maken zich druk om de nieuwe Afrikaweg. Ze vrezen dat daar een permanente file komt als de maximale snelheid wordt verlaagd naar 50 en de weg smaller, terwijl de hoeveelheid verkeer toeneemt. Ook wordt gewaarschuwd voor toenemende verkeersdruk naar de omliggende wijken. Maar, tegelijkertijd zijn veel mensen enthousiast over de nieuwe plannen en zien zij kansen voor een veilige weg en goede verbindingen met de omliggende wijken.



[Luister hier: 01 Audioboodschappen Entree – Reactie plan Afrikaweg & OV](#)

*"Ik ben blij met de wijziging van de ventwegen, het nieuwe plan is veiliger."*

*"Ik denk dat als er een verbinding is met de naastgelegen wijken, het alleen maar een groot voordeel is voor Zoetermeer"*

*"In het beleid wordt te weinig stil gestaan bij het feit dat mensen afhankelijk zijn van de auto. Pas als de auto overbodig wordt kan je inzetten op minder auto's."*

*"Van een 70 weg naar een 50 weg is dodelijk. Het is niet nodig, waarom zou je? Gezondheid is onzin want de A12 ligt ook naast Entree. Als je er ook nog flitspalen neerzet dan verdien je dit project zo terug."*

*"Wat is de functie van de Stolberglaan in dit plan? Fietspaden moeten aan beide zijden van de rijbanen Bredewater en Boerhaavelaan komen. De fietspaden die op dit plan staan beginnen nergens en eindigen nergens en ze liggen te hoog. Ik zou de fietsbrug ook niet op de nu geplande plek willen. Er moet een alternatief komen voor de Mandelabrug, dit moet een fietstunnel worden."*

*"Wij rijden elke dag over de Afrikaweg. Of het er beter van wordt als dit een 50 weg wordt weten we niet, maar het 2024 plan lijkt ons wel veiliger dan het 2021 plan."*

## 2. Parkeren & Verkeersoverlast

Meerdere deelnemers maken zich zorgen om het aantal nieuwe woningen dat wordt gebouwd en de verkeersdruk die daar mogelijk mee gepaard gaat. Ze zijn bang dat het stadsdeel overbevolkt raakt en dat er geen beschikbare parkeerplekken meer overblijven, of dat de geluid- en luchtkwaliteit achteruitgaat. Deze deelnemers willen de gemeente op het hart drukken om oog te hebben voor de verkeersdoorstroom en bereikbaarheid van omliggende wijken voor bewoners.



[Luister hier: 02 Audioboodschappen Entree – Parkeren & Verkeersoverlast](#)

*"Het is al druk op de Meerzichtlaan door de rotondes, dus als er veel woningen bij komen, moet er iets aangepast worden"*

*"Ik en mijn burens maken zich zorgen over meer verkeer op de wegen rondom Entree; de Boerhaavelaan en Bredewater. Dit betekent meer lawaai, meer luchtverontreiniging en mogelijk zelfs files"*

*"Als bewoner van Meerzicht, ben ik vooral benieuwd of het verkeer in Entree zal blijven doorstromen. Kan de Afrikaweg worden aangesloten op de A12 of kan de Mandelabrug weg? Hoe houden jullie rekening met mensen die komen parkeren om door te reizen?"*

## 3. Mindervaliden & Verkeersveiligheid

Naast verkeersdruk, of eigenlijk in het verlengde daarvan, zijn er ook een aantal zorgen over de verkeersveiligheid in het nieuwe Entreegebied. Met name zijn er zorgen over de veiligheid en bereikbaarheid van het gebied voor voetgangers, fietsers en mindervaliden. Zo wordt de toegankelijkheid voor scootmobiel benadrukt, evenals het belang van een aantrekkelijke infrastructuur voor fietsers.



[Luister hier: 03 Audioboodschappen Entree – Mindervaliden & Verkeersveiligheid](#)

*"Ik vind het belangrijk dat je overal kan komen met de scootmobiel."*

*"Ik vind het prettig als de auto's naar de buitenkant worden geduwd en de binnenruimte beschikbaar is voor fietsers en wandelaars"*

*"Het lijken mij veel te veel woningen wat zal leiden tot veel te veel verkeer."*

*"De plannen lijken me prima. Goed dat de Afrikaweg opgesplitst wordt zodat het veiliger is voor voetgangers."*

*"Tunnels zijn makkelijker voor fietsers dan bruggen, maar zorg dat het veilig blijft om door de tunnel heen te fietsen. Met verlichting bijvoorbeeld."*

*"Ik vind het leuk verzonnen, maar al het verkeer van de A12 moet er [de Afrikaweg] nog wel overheen. Dus er is maar een oplossing: een tunnel"*

*"Meer parkeervakken, ook voor invaliden en mensen met een scootmobiel."*

#### 4. (Stads-)Groen

Het belang van behoud en uitbreiden van stadsgroen in Entree en de omliggende wijken werd meerdere malen genoemd door deelnemers aan de straatgesprekken. Stadsgroen bevordert het woonplezier, de gezondheid, en kan een goede plek zijn voor (sportieve) activiteiten en ontmoetingen.



[Luister hier: 04 Audioboodschappen Entree – Groen](#)



*"Groen vind ik belangrijk en dat het een beetje leefbaar wordt, geen betonblokken".*

*"Ik vind het belangrijk voor de toekomst van nieuwe wijken dat er meer groen blijft komen"*

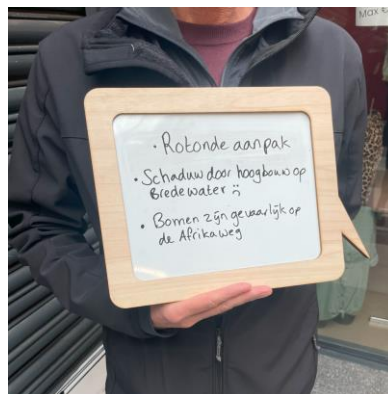
*"Bij een nieuw project, let op het onderhoud van groen"*

#### 5. Woningen

Dat er meer woningen in Zoetermeer komen, wordt door bijna alle deelnemers als positief ervaren. Ondanks de zorgen om extra (verkeers-)drukke, of de verslechtering van uitzicht door hoge woontorens, zien deelnemers vooral veel kansen voor Zoetermeer. De effecten van de huidige woningnood, met name voor starters en ouderen, zien veel deelnemers terug in hun eigen omgeving. De mogelijkheid om door te stromen naar een betaalbare kleinere of grotere woningen wordt een aantal keer benoemd.



[Luister hier: 05 Audioboodschappen Entree – Woningen](#)



*"Ik vind het belangrijk dat ouderen kunnen doorstromen"*

*"Ik baal er wel van dat er nieuwe appartementen komen op Abdissenbos want die kijken straks recht bij mij naar binnen."*

*"Sowieso vind ik het plan voor Entree een heel goed plan, we hebben veel te weinig woningen in Zoetermeer. Ik heb kinderen die jaren aan het zoeken waren".*

*"Ik denk dat het heel leuk wordt. Ik vind wel dat er ook betaalbare appartementen van 100m2 moeten komen. Dat is wel echt de minimale leefruimte. In de Waterbuurt wonen veel ouderen in 5/6 kamerwoningen die niet kunnen doorstromen naar een leefbare andere woning. We zouden moeten aanbieden om voor dezelfde prijs te verhuizen naar een kleinere woning in Entree."*

## 6. Jongeren en voorzieningen

Meerdere deelnemers benadrukken het belang van goede voorzieningen voor jongeren in het Entreegebied. Betaalbare woningen zijn belangrijk en hard nodig, maar de voorzieningen moet ook goed op de jongerendoelgroep aansluiten. Sportfaciliteiten en ontmoetingsplekken worden genoemd.



[Luister hier: 06 Audioboodschappen Entree – Jongeren & Voorzieningen](#)

*"Er moet een buurthuis zijn voor de jeugd, waar de nieuwe woningen gebouwd worden. Bijvoorbeeld met een voetbaltafel".*

*"Ik wil graag dat er een zwembad is"*

*"Ik ben bang dat nieuwe voorzieningen in Entree mensen nog meer wegtrekken bij winkelcentrum Meerzicht en Vijverhoek."*

*"De gemeente moet ook kijken naar een plek voor jongeren om elkaar te ontmoeten, anders krijg je overal hangjongeren en dat is niet veilig voor de omgeving".*

## 7. Algemene reactie op Entree & Veiligheid

Veel deelnemers geven aan dat plannen al vaak zijn uitgesteld in het verleden en vrezen dat dat ook nu weer zo zal zijn. Wel zijn zij blij dat er nu eindelijk echt iets gaat gebeuren in het gebied. Daarnaast wordt ook veiligheid vaak genoemd als belangrijk thema. Mensen vinden het belangrijk dat Entree een veilige wijk wordt om in te wonen voor jong en oud.



[Luister hier: 07 Audioboodschappen Entree – Algemene reactie Entree & Veiligheid](#)

*"Het Entreeproject duurt lang. Ondertussen gaat de wijk Meerzicht achteruit. Het niet fijn om hier te shoppen. Je vindt hier twee dure supermarkten, terwijl het een arme buurt is."*

*"Ik vind het een fantastisch plan, het geeft een mooi zicht op Zoetermeer straks. Dus ik zeg ga ervoor".*

*"Ik wil meer sociale controle. Zet een conciërge neer".*

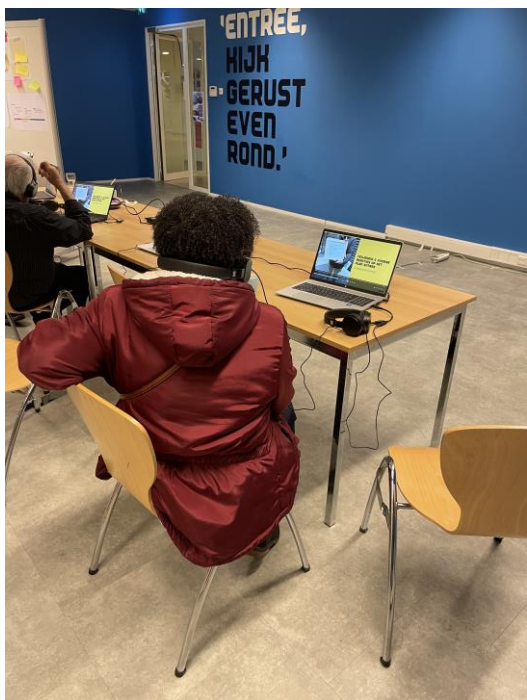
*"Ik vind het een redelijk goed plan, want er zijn nog steeds veel mensen op zoek naar een woning en ik vind het een goed idee om een parkje en bankje en bomen erbij te hebben".*

*"Ik vind het belangrijk dat het snel wordt uitgevoerd."*

*"Veiligheid gaat voor mij boven alles."*

### Slotbijeenkomst

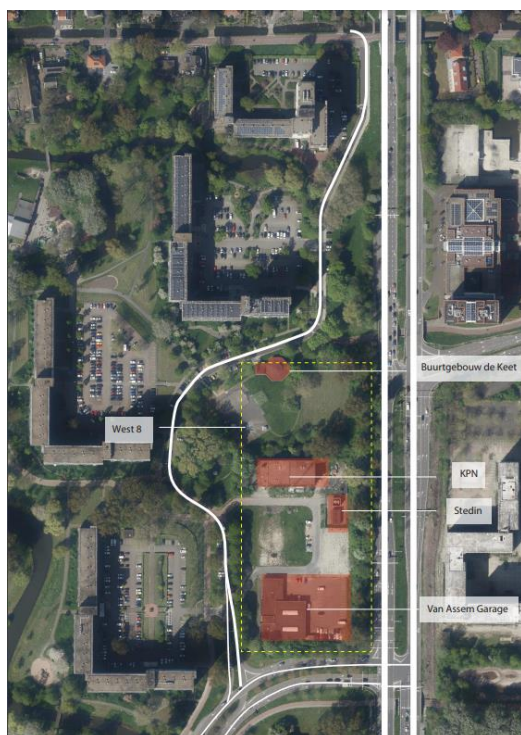
De tafel 'Openbare ruimte: Afrikaweg' was een drukbezochte plek op de slotbijeenkomst. Veel bezoekers waren geïnteresseerd in de plannen, hadden vragen en lieten opmerkingen achter. Deze waren vergelijkbaar met de opbrengsten uit de straatgesprekken, waar bezoekers ook naar konden luisteren op de bijeenkomst. Meerdere bezoekers maken zich zorgen over het parkeren. Ze zijn bezorgd dat er niet genoeg parkeerplekken zullen zijn en dat parkeerdrukke toe neemt in de omliggende wijken. Ook het goed toegankelijk maken van het Entreegebied voor fietsers, voetgangers en het openbaar vervoer vinden bezoekers belangrijk. Een betere verbinding over de A12 voor fietsers en voetgangers en een veilige manier om als fietser of voetganger de Afrikaweg over te steken worden meerdere keren genoemd. Ten slotte gaven meerdere bezoekers aan het belangrijk te vinden dat de verbinding met en doorstroom naar de rest van Zoetermeer goed geregeld wordt.





# 3. Abdissenbos

## 3.1 Straatgesprekken Abdissenbos



Het Abdissenbos in de Bossenbuurt, ook wel aangeduid als West 8, wordt betrokken in de ontwikkelplannen van het Entreegebied. Aan het Abdissenbos komt er nu ruimte voor woningen inclusief voorzieningen, mogelijk een onderwijslocatie en sporthal, en de herinrichting van de openbare ruimte. Daarnaast komt er een nieuw transformatorhuis van Stedin en is er een opstal van KPN gehuisvest. De gemeente wil graag van omwonenden hun voorkeuren, zorgen en ideeën horen over de invulling van dit deel van het Abdissenbos. Over andere thema's binnen de ontwikkeling van West 8 die beschreven zijn in het participatievoorstel van de gemeente, zoals de inrichting van de openbare ruimte, parkeren en verkeer en de aansluiting op de omgeving, wordt geparticipeerd bij de tweede participatiebijeenkomst die gepland staat in het eerste kwartaal van 2025. Als

bewoners meer in detail wilden meedenken over de inrichting van de openbare ruimte, werden zij uitgenodigd aan te sluiten bij de slotbijeenkomst, een vervolgtraject of met een aantal deel te nemen aan de klankbordgroep Openbare Ruimte. Dit zal ook tijdens de tweede participatiebijeenkomst in het eerste kwartaal van 2025 worden aangekaart.

## 3.2 Het participatieproces

Op 23 oktober 2024 zijn er straatgesprekken gevoerd in en rondom het Abdissenbos in de Bossenbuurt van Zoetermeer. Medewerkers van gemeente Zoetermeer (gebiedsteam Entree) en van bureau EMMA spraken daar met bewoners uit de Bossenbuurt over de ontwikkelplannen. Bewoners werden allereerst gevraagd over hun kennis van de plannen voor het Entreegebied en het Abdissenbos. Daarnaast werden zij gevraagd naar hun eigen wensen en voorkeuren voor het gebied. Bijvoorbeeld: welke voorzieningen zouden erbij moeten komen in Abdissenbos? Zou jij in het Entreegebied van de toekomst willen wonen? Waaraan zouden woningen dan moeten voldoen?

Deze vragen leidden tot korte gesprekken met veel bewoners van het gebied. Ook konden deze bewoners de vragen beantwoorden door ansichtkaartjes in te vullen. Daarop konden zij verschillende opties aan voorkeuren aankruisen en hun antwoorden toelichten.



### 3.3 Reacties van deelnemers

#### **Straatgesprekken**

De reacties op de ontwikkelplannen in het Entreegebied en Abdissenbos werden over het algemeen als positief ervaren door deelnemers aan de straatgesprekken, al waren veel mensen nog niet eerder op de hoogte van deze plannen.


Uit de straatinterviews blijkt dat de grootste zorg van bewoners ligt bij het tekort aan betaalbare woningen, met name voor jongeren, starters en ouderen die willen doorstromen. Bewoners benadrukken dat de woningmarkt door beperkte doorstroming vastloopt; er zijn te weinig alternatieven voor ouderen, waardoor jongeren moeilijk toegang hebben tot de markt.


Daarnaast mist het gebied voorzieningen voor verschillende leeftijdsgroepen, zoals sport- en speelplekken voor peuters en tieners van 12 tot 18 jaar. Vooral het behoud of nieuw realiseren van de skatebaan en basketbalplek en het buurthuis aan het Abdissenbos wordt gewaardeerd, omdat dit populaire ontmoetingsplekken zijn. Ondanks deze opmerkingen waren veel deelnemers positief over de nabijheid van bestaande voorzieningen. De nabijheid van het Stadshart en winkelcentrum Meerzicht en De Vijverhoek (Driemanspolder) speelt hierbij een belangrijke rol, daardoor ervaren bewoners dat de meeste voorzieningen binnen handbereik zijn.





Bewoners van Abdissenbos zijn over het algemeen tevreden met hun woonomgeving vanwege de groene ruimte, nabijheid van voorzieningen (zoals winkelcentra in Meerzicht en Driemanspolder) en de ruime, betaalbare woningen die er nu zijn. Dit maakt het allemaal een prettige buurt om in te wonen en te verblijven. Voorzieningen zoals het buurthuis worden gewaardeerd en gezien als een potentiële ontmoetingsplek voor jongeren. De uitstraling van winkelcentrum Meerzicht wordt echter als minder positief ervaren.


**Wat is belangrijk voor een toekomstige woning?**


 Sociale huur


 Huur tot €1150


 Huur vanaf €1150


 Koop tot €355.000


 Koop vanaf €355.000


 Gedeelde ruimte


 Buitenruimte


 Iets anders:


 Studio

 2 kamers

 3 kamers

 4 kamers of meer

 Gezinswoning



IK DENK MEE OVER  
**entree!**

Ook veiligheid en het behoud van groen rondom het Abdissenbos worden als waardevol beschouwd. Ondanks de hoge bebouwing vinden bewoners de omgeving prettig om in te verblijven door de hoeveelheid groen. Er is echter behoefte aan betere parkeergelegenheid binnen het plangebied en omliggende wijken.

De behoefte aan scholen verdeelt bewoners; sommigen vinden het huidige aanbod voldoende, terwijl anderen vinden dat er nieuwe scholen moeten komen, vooral als er woningen bijkomen. De meeste bewoners spreken hun voorkeur uit voor basisscholen, maar soms wordt ook een middelbare school genoemd.

Tot slot heerst er een algemene positieve houding ten opzichte van de ontwikkelplannen voor Entree, mits er voldoende aandacht is voor de noden van verschillende generaties en het behoud van sport- en speelplekken.

### **Knarrenhof in Abdissenbos**

Een van de gesproken bewoners zag kansen voor een *Knarrenhof* aan het Abdissenbos. Een Knarrenhof is een woonconcept waar senioren, maar wellicht ook een diverse groep bewoners, leeftijdsbestendig en betaalbaar kunnen wonen. Het bestaat idealiter uit hofjes, maar kan ook in de vorm van hoogbouw (appartementen) gerealiseerd worden. Een Knarrenhof biedt zelfstandig wonen, met binnen en/of buitenruimtes die gedeeld zijn en waar bewoners elkaar gemakkelijk kunnen ontmoeten en helpen. Bij het realiseren van een Knarrenhof is het belangrijk om ook voorzieningen in de buurt goed te regelen. Denk bijvoorbeeld aan makkelijk bereikbare ov-verbindingen, winkels, zorgcentra en (stads-)groen.

### **Ansichtkaarten**

In totaal zijn er 70 ansichtkaarten ingevuld door de deelnemers. 32 van deze ansichtkaarten gingen over voorkeuren voor woningen aan het Abdissenbos, 38 betroffen de gewenste voorzieningen in het gebied.

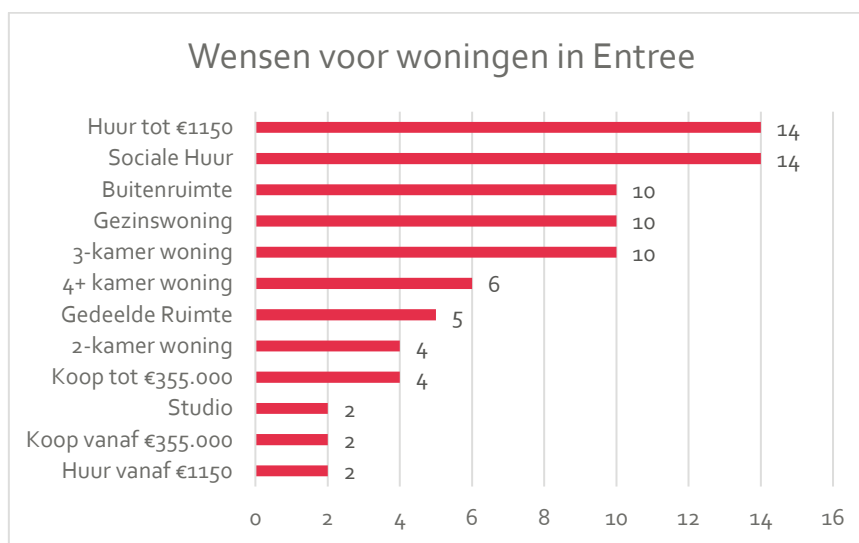
### Wonen in Abdissenbos

Deelnemers aan de straatgesprekken werden gevraagd of zij interesse zouden hebben om te wonen aan het Abdissenbos van de toekomst en welk type woning zij daar graag zouden willen zien. 32 deelnemers hebben hun antwoorden achtergelaten op een ansichtkaart (zie afbeelding hieronder).

Voorals sociale huurwoningen en woningen met een huur tot €1150 waren populair; deze werden beiden 14 keer aangevinkt. Ook de ruimere woningen, zoals 3-kamer woningen en gezinswoningen werden vaak aangekruist (beiden 10 keer). De duurdere woonopties, zoals huur vanaf €1150 en koopwoningen werden aanzienlijk minder vaak gekozen, evenals de kleine woonvarianten, zoals 2-kamer appartementen. Dit wijst er wellicht op dat Abdissenbos een populaire woonlocatie voor starters en gezinnen is of zou kunnen zijn en dat er een wens is om te kunnen 'doorstromen' op de woningmarkt.

*"Ik woon nu in een appartement ergens anders, maar ik heb altijd in Zoetermeer gewoond. Ik zou wel terug willen komen, maar dan wel doorstromen naar een gezinswoning"*

10 personen deelden hun voorkeur voor het hebben van een buitenruimte bij de woning en 5 personen gaven aan dat ze gedeelde ruimtes zouden willen.



## Voorzieningen in Abdissenbos

Deelnemers werden ook gevraagd naar de voorzieningen die volgens hen niet mogen ontbreken aan het Abdissenbos van de toekomst, als zij daar zouden gaan wonen. 38 personen hebben een ansichtkaart ingevuld en aangekruist welke voorzieningen zij belangrijk zouden vinden.

Welke voorzieningen heeft het Abdissenbos nodig?

<input type="checkbox"/> Kunst en cultuur	<input type="checkbox"/> Zorg en welzijn
<input type="checkbox"/> Werken	<input type="checkbox"/> School en opvang
<input type="checkbox"/> Vervoer en parkeren	<input type="checkbox"/> Winkels
<input type="checkbox"/> Horeca	<input type="checkbox"/> Sport en spel
<input type="checkbox"/> Planten en bomen	<input type="checkbox"/> Recreëren
<input type="checkbox"/> iets anders:	

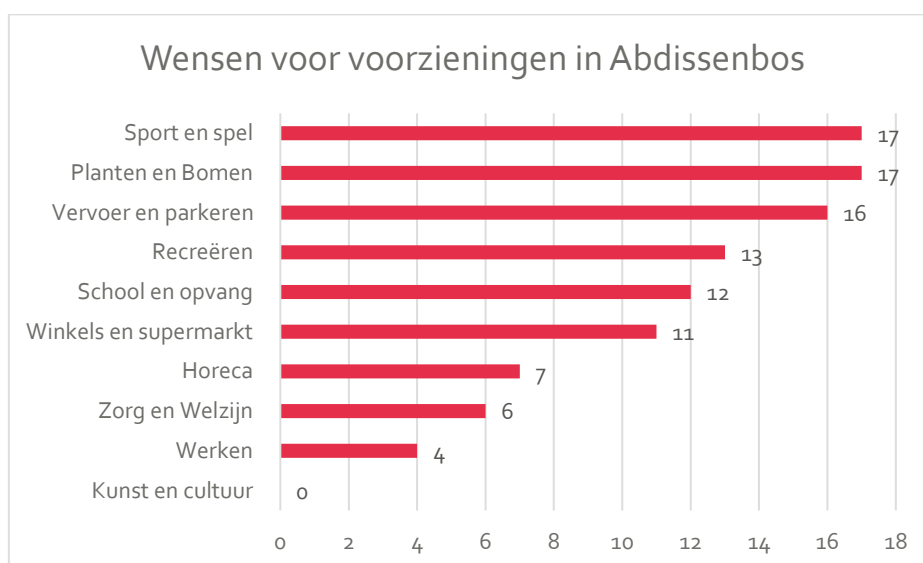
Vervoer en parkeren, planten en bomen en sport en spel werden het meest gekozen (respectievelijk 16, 17 en 17 keer).

*"Speeltuin met toestel voor de buurt om te spelen. Meer parkeerplekken, er is bij mij nu geen plek. Bossenbuurt is nu mooi groen en dat moet doorgezet worden in de nieuwe wijk".*

Ook recreëren (13 keer), school en opvang (12 keer) en winkels en supermarkt (11 keer) scoorden hoog.

*"Buitensport gelegenheid en meer groen. Een speeltuin en voetbalveld. Winkelcentrum Meerzicht moet opgeknapt worden, die heeft echt een beurt nodig".*

Er was aanzienlijk minder behoefte aan werkruimte (slechts 4 keer gekozen) en niemand gaf aan behoefte te hebben aan kunst en cultuur in de wijk. Minder dan 20% van de voorkeur ging uit naar horeca en zorg en welzijn.



**Slotbijeenkomst**

Tijdens de slotbijeenkomst liet een aantal bezoekers hun reactie achter op de plannen voor West 8. De meeste bezoekers gaven aan niet in de Bossenbuurt te wonen en komen er daarom ook eigenlijk nooit. Zij gaven aan dat de plannen voor West 8 er goed uit zien. Net als tijdens de straatgesprekken werd er aangegeven dat Stichting Knarrenhof graag een locatie zou willen realiseren in het gebied. Een aantal bezoekers gaven aan dat ze een voorkeur hebben voor ruime betaalbare woningen in West 8; koopwoningen tot 355.000, sociale huur en huur tot 1150 met 3 tot 4 kamers. Een bewoner van de buurt gaf aan behoefte te hebben aan meer gezelligheid in de buurt, met name voor jongvolwassenen.

## 4. Slotbijeenkomst

Op 26 november werd de slotbijeenkomst van dit participatietraject georganiseerd. Geïnteresseerden waren welkom in Club Entree tussen 19:00 en 21:30, op een tijd die hen paste. Bezoekers konden door de ruimte langs 'standjes' lopen waar de plannen en opbrengsten van de verschillende deeltrajecten werden gepresenteerd. Ook konden zij vragen stellen en hun reacties of aanvullingen achterlaten op post-its en ansichtkaartjes. Bij de tafel over de openbare ruimte en de Afrikaweg konden bezoekers naar de audioboodschappen luisteren die tijdens de straatgesprekken zijn opgenomen.

Er waren in totaal meer dan 20 toekomstige burens, 10 toekomstige bewoners en 25 overige geïnteresseerden op de slotbijeenkomst. De overige geïnteresseerden waren mensen van Architectuur Punt Zoetermeer, Stichting Jong Senioren, Knarrenhof, Proef Zoetermeer, leden van een politieke partij, ANNA, ambtenaren gemeente Zoetermeer, ondernemers en studenten ruimtelijke ontwikkeling aan de Hogeschool van Den Haag.

De sfeer op de slotbijeenkomst was positief. De meeste bezoekers waren ondanks enkele kritische vragen, positief over de plannen voor Entree. De reacties van de bezoekers gaven aan dat men toe is om de stap te maken van planvorming en praten, naar zien en actie.



## 5. Reactie van gemeente

De gemeente heeft veel waardering voor de betrokkenheid en inbreng van de participanten en vindt ook dat er echt sprake is geweest van 'representatieve' participatie, waarmee wordt bedoeld dat alle doelgroepen zijn bereikt en hun inbreng hebben kunnen leveren.

De gemeente beoordeelt welke inhoudelijke reacties en suggesties uit het participatietraject verwerkt kunnen worden in het ontwerp van het omgevingsprogramma en de ontwikkelvisie die naar verwachting eind eerste kwartaal 2025 door het college ter inzage worden gelegd. In het omgevingsprogramma wordt nader ingegaan op de verwerking van de opbrengst van de participatie. Daarin besteedt de gemeente ook aandacht aan bestaande vragen en zorgen die leven onder bewoners.

Hieronder volgen de belangrijkste conclusies en aandachtspunten die de gemeente ziet n.a.v. de participatie.

### **Algemeen**

Algehele conclusie is dat mensen, vooral ook de gesproken jongeren, positief zijn over meer woningen ten koste van minder kantoren, maar wel kritisch zijn over de lange doorlooptijd van de planvorming voor Entree. De stap moet worden gezet van planvorming en praten naar actie buiten. Veel jongeren en hun ouders maken zich zorgen over de beschikbaarheid van woningen nu en in de toekomst. "Waarom duurt het zo lang?" Maar ook diverse senioren geven aan dat ze willen doorstromen (mits woning en voorzieningen op orde zijn), maar vinden het ook lang duren.

Veel reacties gingen niet zo zeer over de specifieke onderwerpen van deze participatie, maar betroffen suggesties voor de hele gebiedsontwikkeling, vaak herkenbaar uit eerdere participatietrajecten, zoals aandacht voor groen, plekken voor ontmoeting, gezelligheid en levendigheid. Men wil winkels en medische voorzieningen op loopafstand en aandacht voor (verkeers)veiligheid).

### **Herprogrammering**

In het participatieproces is veel opgehaald over hoe mensen aankijken tegen de herprogrammering. Dit heeft ons veel extra inzichten gebracht die extra kwalitatieve "kleuring" geven, hoe mensen graag willen wonen. Veel senioren, jongeren maar ook een aantal gezinnen hebben we gesproken. Sociale cohesie vormen en creëren van ontmoetingen is daar één van de belangrijkste punten geweest. Dit zodat het een gezellige en levendige wijk wordt, zodat ook het risico op anonimiteit en eenzaamheid wordt tegengegaan. Ook is er waardevolle input geleverd op de woonsegmenten. Eerder waren de 3 kamer-woningen voor de middenhuur en de sociale koopwoningen voor de inkomensgroepen die normaal in aanmerking komen voor een sociale huurwoning onderbelicht.

De diverse "lenzen" die met verschillende deelnemers zijn gemaakt, geven goede inzichten en aandachtspunten voor de verdere planuitwerking van de bouwblokken. Deze zullen we bij iedere planontwikkeling ook als inspiratie gebruiken om te kijken of en hoe we deze kunnen realiseren.



**West 8**

De bewoners rondom het Abdissenbos kijken positief aan tegen een ontwikkeling op West 8 van woningen in combinatie met (maatschappelijke) voorzieningen. Met een ontwikkeling op West 8 kan er veel kwaliteit worden toegevoegd in het gebied en kunnen de (speel)voorzieningen en ontmoetingsplekken verbeterd worden. Bij de ontwikkeling moet wel voldoende aandacht zijn voor het bestaande groen, het parkeren in de omgeving en de aansluiting op het openbare gebied. De zeer nuttige uitkomsten van dit participatietraject zullen verwerkt worden en zullen worden getoond tijdens de tweede participatiebijeenkomst in Q1 2025. Hier kunnen de bewoners rondom het Abdissenbos uitvoering op reageren.

**Openbare Ruimte**

Er waren weinig tot geen reacties op de specifieke onderwerpen van participatie van de Openbare Ruimte (vervallen ventwegen in de stadsstraat, wijzigingen situering water en aanpassen van verkeersstructuren van kruispunten en doorgaande wegen).

Er zijn suggesties gedaan voor het behoud en uitbreiden van stadsgroen. En de kansen die Entree biedt voor meer en goede verbindingen tussen Driemanspolder en Meerzicht.

Mensen maken zich zorgen dat er niet genoeg parkeerplekken zullen zijn en dat parkeerdrukke toeneemt in de omliggende wijken.

Ook het goed toegankelijk maken van het Entree-gebied voor mindervaliden, fietsers, voetgangers en het openbaar vervoer vinden mensen belangrijk. Aandachtspunten zijn ook een betere verbinding over de A12 voor fietsers en voetgangers en een veilige manier om als fietser of voetganger de Afrikaweg over te steken. Ook de verbinding met en doorstroom naar de rest van Zoetermeer moet goed geregeld worden.

De bovengenoemde aandachtspunten worden betrokken bij de verdere planvorming over de inrichting van de openbare ruimte.